

EŻAMIJIET ANNWALI TAL-LIĊEJ TAŻ-ŻĠHAR 2009

DIRETTORAT GĦAL KWALITA' U STANDARDS FL-EDUKAZZJONI
Taqsim tal-Assessjar Edukattiv

IR-RABA' KLASSI	MALTI	HIN : Saghtejn
------------------------	--------------	-----------------------

Isem : _____

Klassi : _____

ISTRUZZJONIJIET LILL-ISTUDENTI:

1. Wieġeb il-mistoqsijiet kollha kif mitlub/a.
2. Ortografija, punteġġjatura, sintassi, ideat u preżentazzjoni tajbin jgħinuk biex tikseb riżultat aħjar.

GĦALL-UŻU TAL-GĦALLIEMA:

SKEMA TA' MARKI

Mistoqsija	A	B	Ċ	D	E	F	Ġ	TOTAL
Marki	10	20	4	8	8	30	20	100
Marki tal-istudent/a								

KUMMENTI

SILTA GHALL-ISTHARRIĠ

Aqra s-silta li ġejja u wara wieġeb il-mistoqsijiet dwarha:

Il-Kelb tad-Dawwara

Imma donnu bil-magħmul. Ma' nofsillejl sew beda l-inbiġ imkarkar. Inbiha twila maħnuqa li tispicċa fix-xejn ix-xejn bħan-nifs tal-agunija. Pawsa qasira u terġa' nbiha oħra twila hierġa bħal karba li tislitlek qalbek. (par.1)

Inxteghlet kemm-il bozza u nfethet kemm-il tieqa. Xtaqulu elf saħta. Tefgħulu xi laqxa u saħansitra barmil ilma. Izda baqa' hemm, imwahħal fit-triq. Jgħolli rasu 'l fuq lejn il-qamar, għajnejh jibru u jislet inbiha karrabija waħda wara l-oħra. Kien kelb iswed faħma, ikrah u mfattar għax jigbor fih il-ġenetika ta' mitt razza. Hadd ma jaf minn fejn inqala' u kif sab ruhu hemm. Izda kien ġennen triq. (par.2)

“Dan il-kelb donnu ta' barra minn hawn,” gemgmet Ġanna waqt li peċpet għajnejn nġhas u ttawlet minn wara l-persjana. “Idhol orqod, int.” Izda f'qalbu, żewġha Wenzu hass ukoll tferfira ta' biża'. Jiftakar snin, snin ilu meta kien għadu tfajjel mibrum. Dakinhar ukoll kien ġie kelb jingħi wara biebhom u jgħolli leħnu lejn il-qamar. Jiftakar li missieru kien ħareġ għalih, xejjirlu daqqa ta' sieq u l-kelb kixef snien. Ftit sigħat wara kienu ġarrew lil ommu lejn l-isptar ... Ftit sigħat oħra u kienet mejta b'tarbija ġdida tferfer bil-biki hdejha ... U ġismu reġa' tkexkex bħal dakinhar li kien ha l-aħbar tal-mewt t'ommu. U l-imghoddi reġa' qam bħal dudu rqiġ irqiġ jgharraxlu moħħu u jiftaħlu l-pori b'taqtir ta' għaraq. (par.3)

Donnha t-triq kollha nħakmet minn diqa. Qisha kien hemm xi haġa elettrika li xegħlet l-imħuħ u l-fantasija ta' bosta. F'hin qasir inbidlet f'biża', biża' minn inbiha twila twila li mhix tas-soltu, minn karba li hierġa f'lehen maħnuq u toghla 'l fuq lejn il-qamar ... Kien qamar kwinta! U dik il-lejla hadd ma għalaq għajn m'għajn. (par.4)

U l-ghada filghodu kmieni hekk kif l-ewwel ħjut vjola deħru joftqu l-orizzont, il-kelb għab. In-nies harġet minn darha b'għajnejn tqal u ġbin imkemmex. (par.5)

“Imġidde li hu ma hallinix niehu għamza.” “Dak x'il-mniegħel kellu? Werwirni. Jghidu li meta jiġi kelb jinbaħ dak l-inbiġ ikun ...”. “Bizzejjed, twerwirni, għax l-istess ħsieb għadda minn moħħi.” (par.6)

Imbagħad l-aħbar ġriet bħal berqa. Toni Galea nstab mejjet f'soddu, għajnejh imberrqin u mgħawweġ ganċ. Sabu hu meta ha ħsiebu wara li ma lemhux għall-quddies tas-sebgha. Qalu li kienet għaddietu. Sa ma waslu l-pulizija u l-ambulanza, in-nies ingabret bi ħgarha quddiem biebu. Kien hemm mistennija kbira u arja tqila bil-misteru. Moħħ kulhadd kien arlogg itektek l-istess ħsieb: il-kelb ... l-inbiġ twil twil li jisitlek qalbek ... (par.7)

“Xamm il-mewt.” (par.8)

(Addattament minn kitba ta' J. Camilleri li dehret f' *Solitudni fil-Folla*.)

A. FEHIM IT-TEST

1. Liema minn dawn jista' jkun ukoll titlu addattat hafna għas-silta? Aghmel sinjal tahtu.

Kelb tar-Razza; Il-Mewt ta' Toni; Il-Kelb Misterjuż. (marka)

2. Għaliex taħseb li l-kelb kien ġennew triq?

_____ (marka)

3. X'giegħel lil Wenzu jhoss tferfira ta' biża'?

_____ (2 marki)

4. Meta sparixxa l-kelb?

_____ (marka)

5. "Biżżejjed, twerwirnix, għax l-istess hsieb għadda minn mohhi." (par.6) Xi hsieb kien dan?

_____ (2 marki)

6. Il-kelb kellu x'jaqşam b'xi mod mal-mewt ta' Toni? Xi jgaghlek taħseb hekk?

_____ (3 marki)

B. GHARFIEN IL-LINGWA

(20 marka)

GRAMMATIKA / MORFOLOĠIJA

1. Imla b'konġunzjoni skont it-tifsira fil-ġenb.

i. L-ewwel mar jinbah fl-isqaq, _____ mar fil-pjazza. (ŻMIEN)

ii. Li _____ u li kien qatt ma ltaqgħu flimkien. (KUNDIZZJONI) (2 marki)

2. Komplil dawn iż-żewġ sentenzi li ġejjin b'avverbji. L-ewwel ittri tal-avverbji ngħataw diġà.

i. Ma hrigniex għall-kelb għax kienet niezla xita trem_____.

ii. Il-kelb taz-ziju wegga' ser_____ fil-ġnien. (2 marki)

3. Imla l-vojt skont kif mitlub fil-ġenb.

i. F'Malta hawn _____ klieb. (AVVERBJU TAL-KWANTITÀ)

ii. _____ ma kont nohlom li nrabbi kelb. (AVVERBU TAZ-ŻMIEN)

4. Aqleb għall-Passiv: Il-karozza laqtet lill-kelb.

_____ (marka)

5. Iz-zokk morfemiku ta' *ffilmja* hu : (a) film ____; (b) ffilmjar ____; (c) films ____.

(marka)

6. Imla l-vojt skont il-parentesi.

i. Il-kelb gie _____ (abbanduna) minn sidu.

ii. Il-kaxxa fejn jorqod il-kelb għandha _____ (n-d-f) kuljum.

iii. Il-qtates sfaw _____ (attakk) mill-klieb. (3 marki)

ANALIŻI TESTWALI

7. *hadd ma għalaq għajn m'għajn (par.4)* tfisser: _____ (marka)

8. *l-aħbar ġriet bħal berqa (par.7)* tfisser : (a) l-aħbar ġriet mill-ewwel _____

(b) l-aħbar damet ma ġriet _____

(c) l-aħbar intilfet _____ (marka)

LESSIKU / VOKABULARJU

9. Agħti kelma bl-istess tifsira flok: (i) *pawsa (par.1)* _____

(ii) *għab (par.5)* _____ (2 marki)

10. Sib minn *paragrafu 3* l-kelma li tfisser: il-passat _____ (marka)

SINTASSI

11. Kompl i-s-sentenza li ġejja b'tali mod li tibqa' tfisser l-istess bhas-sentenza ta' qabilha:

Konna għadna kif hrigna mill-bieb 'il barra meta attakkana kelb.

Bilkemm _____

_____ (2 marki)

12. Ikteb sentenza b'**wahda** minn dawn il-kelmiet li, minkejja li mhumiex verbi, fl-Imperfett jintużaw bħala verbi: għandi - hemm - ilhom

_____ (2 marki)

(ii) QAWSALLA – REFERENZA GHALL-KUNTEST

Aqra sewwa din il-poezija ta' Philip Sciberras u wiegeb il-mistoqsijiet dwarha:

SENTIMENT

Lil binti Lara

Ibki binti,
ha nerfghek u nhaddnek
u nghannqek u nfissdek,
immellsek u nbennek.

Ibki binti,
biex tfisser trid tiekol
u tixrob,
u tilghab bil-pupa
jew tghidli qed tibza'
mid-dlam u mill-gganti.

Ghad tikber u tibki dmugh iehor
ta' wahx u ta' diqa
fis-skiet ta' dinjietek

bla hadd min ifarrgek
u jhaddnek u jghannqek
u jmellsek u jbennek.

1. Ghaliex il-poeta qiegħed iħeggeġ lil bintu biex tibki?

_____ (marka)

2. Xi jrid ifisser il-poeta bi *dmugh iehor* ?

_____ (marka)

3. Mill-poezija sib u iktib anafora.

_____ (marka)

4. Din il-poeżija hi indirizz lil persuna. Għalhekk tissejjah:

(a) metafora _____ ; (b) personifikazzjoni _____ ; (ċ) apostrofi _____. (m)

5. Għaliex taħseb illi l-poeta juża hafna l-verbi tat-2 Forma?

_____ (marka)

6. X'karatteristiċi għandha l-poeżija li jorbtuha mat-tema *Ir-Rispett fil-Familja* ?

_____ (3 marki)

(iii) QAWSALLA – KOMPONIMENT LETTERARJU

(12-il marka)

Aghzel **wahda**. Ikteb madwar **150** kelma fuq karta separata.

- a. Il-**poeti** fit-taqsimha *Il-Protesta* ta' sikwit narawhom qalbhom sewda minhabba l-istat hażin li jinsab fih l-ambjent naturali Malti. Ikkummenta.

Jew

- b. Aghmel referenza għal xi **poeżiji** li fihom naqraw dwar *Ir-Rispett fil-Familja*.

Ġ. KOMPONIMENT

(20 marka)

Aghzel **wiehed** u ikteb madwar **300** kelma fuq karta separata.

1. Xghelt it-televisin u ...
2. Storja ta' kelb.
3. Wara d-daħk jigi l-biki.
4. X'nara sabiħ f'pajjizi.
5. Il-paċi fid-dinja – holma?
6. It-tajjeb u l-ħażin tat-turiżmu.